

Таким чином, проектна діяльність учнів сприяє кращому засвоєнню учбового матеріалу, розвитку навичок самостійної роботи. Учасниками проекту створюється методична скарбничка наукових матеріалів, яка в подальшому може бути використана під час вивчення нових тем, повторення, корекції знань.

Література

1. Дружина Наталія, Чернобровкіна Людмила Атмосферне повітря населених міст: казус хризотилу. Молодь, освіта, наука, культура і національна свідомість в умовах європейської інтеграції: Зб. матеріалів XV Всеукр. Наук. – практ. конф., Київ, 25-26 квітня 2012 р.; у 3-х т./Редкол.: 1.1. Тимошенко (відп. ред.) та ін.. – К.: Вид-во Європейського університету, 2012. – Т. 3, – ст.. 27-29.

2. Каурковська Ольга, Жгут Олена Дослідження рівня шуму біля великих автомагістралей м.Києва та шляхи його зниження. Молодь, освіта, наука, культура і національна свідомість в умовах європейської інтеграції: Зб. матеріалів XV Всеукр. Наук. – практ. конф., Київ, 25-26 квітня 2012 р.; у 3-х т./Редкол.: 1.1. Тимошенко (відп. ред.) та ін.. – К.: Вид-во Європейського університету, 2012. – Т. 3, – ст. 35-37

3. Назарова И. П. ИКТ и метод проектов на уроках биологии [Текст] / И. П. Назарова // Педагогика: традиции и инновации (II): материалы междунар. заоч. науч. конф. (г. Челябинск, октябрь 2012 г.). — Челябинск: Два комсомольца, 2012. — С. 91-93.

4. Пахомова Н.Ю.Метод учебных проектов в образовательном учреждении. Пособие для учителей и студентов педагогических вузов. М.- Аркти. 2003-112.(методическая библиотека).

5. Чернобровкіна Л.В., Жгут О.А. Авторський пошук учителя біології – основа креативного розвитку обдарованої дитини. Теорія і практика проектування авторських педагогічних систем. – Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції, 26-27 квітня 2012 року, Кривий Ріг. – К. Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2012. – ст. 364-372

ДОСЛІДНИЦЬКА СПРЯМОВАНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЙОГО ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

*О.Г. Жданова-Неділько, Т.М. Кошельник
м. Полтава, Україна*

Розвиток мислення школяра, виховання в нього допитливості, інтересу до оточуючого світу в різних його проявах є однією з вагомих заporук пізнавальної активності, що виступає обов'язковою передумовою освітніх успіхів. Проте педагог, здатний організувати навчальну діяльність дитини на дослідницьких засадах, сам повинен бути особистістю з розвиненими дослідницько-пошуковими якостями.

Підготовка майбутнього вчителя до професійної діяльності повинна передбачати орієнтацію на самостійне опанування особливостей певних об'єктів, з необхідністю навчально-змістової інтерпретації яких він може зустрітися в подальшому. Адже навіть найбільш досконала освіта не спроможна забезпечити повну поінформованість фахівця щодо умов і об'єктів подальшої діяльності, і насамперед, якщо головне коло його професійних обов'язків передбачає організацію взаємодії з людиною – найбільш своєрідним і мінливим феноменом нашого буття.

При цьому важливо враховувати, що для вчителя дослідницько-пізнавальна складова його професійної особистості означає дещо інше, ніж для працівника у професійних сферах «людина – техніка», «людина – природа» чи «людина – знак», хоча, залежно від фаху, має бути враховано і цей аспект. Проте головне для педагога – усвідомлювати антропоцентричну спрямованість своїх дослідницьких інтересів, володіти здатністю «олюдинювати» їх, надавати дослідницькій діяльності особистісного сенсу як щодо себе самого, так і щодо конкретних учнів, які об'єктивно також є для нього об'єктом професійної дослідницької діяльності.

Аналіз спеціальної літератури та власних спостережень дозволяє виокремити низку хибних підходів до дослідницько-пошукового аспекту, що зустрічається в роботі педагогів – як початкуючих, так і тих, хто має досить значний професійний стаж.

Насамперед це – недооцінка дослідницької компоненти у своїй роботі. Поняття дослідження асоціюється насамперед із науковою діяльністю, відкриттям чогось нового, значущого в даній сфері. Інакше кажучи, такий учитель погано розмежує суб'єктивні і об'єктивні аспекти творчого пошуку, що, зазвичай, заважає йому приділяти належну увагу особистим здобуткам учнів, та і своїм власним. Тут мають місце, насамперед, результати репродуктивного способу навчання майбутнього вчителя, і не лише як операціональної системи, а як своєрідної виховної філософії, що, націлюючи на опанування провідних набутоків у певній сфері, акцентує увагу на їхньому змістовому аспекті і мінімально розкриває діяльнісний. Як стверджує сучасний російський дослідник Ю. Сенько, «схильність викладачів до однозначних, раз і назавжди визначених дефініцій педагогічних явищ» якоюсь мірою виправдана дидактичними міркуваннями, проте на сьогодні вона часто грає гальмівну роль у професійній підготовці вчителя [2, с. 11].

Другою характерною помилкою педагога бачиться самоцінне ставлення до своїх професійних досліджень, їхня замкнутість на вузькій проблемі, що цікавить самого вчителя, але не пов'язується ним із загальними проблемами викладання і, як правило, стосується не психолого-педагогічної, а суто предметної сфери. Це найчастіше спостерігається у педагогів-інтровертів, чиї індивідуальні особливості спонукають їх до створення певного особистісного простору, відмежованого від оточення. Їм притаманна роками усталена звичка розкривати перед учнями лише незначну частину власних інтересів, цінностей, цілей, виробляти формалізований зміст взаємодії, приховуючи за ним слабку комунікативність, невпевненість у собі, нездатність до оперативних рішень тощо. Зовнішньою ознакою такого стану речей є застосовуваний вчителем своєрідний сурогат навчального пошуку, часто цілком логічного з методичної точки зору, операційно досконалого, проте нецікавого учням через свою суто раціональну природу, незорієнтованість на їхній внутрішній світ, реальні пізнавальні потреби. Становлення індивіда як творчої особистості, що визначається сьогодні безумовним завданням освіти [1, с. 15], при такому підході є досить проблемним.

Недостатньою психолого-педагогічною компетентністю пояснюється й явище, що його можна назвати організаційною упередженістю. Вчитель дійсно зацікавлений у пошуковій діяльності учнів, сам має дослідницькі здібності, але несвідомо зміщує пріоритет із особистісно-розвивальних завдань, які є першочерговими в дослідницько-пошуковій діяльності учнів, на власне дослідницькі, покладаючись на їхній активізуючий потенціал. Почасти така стратегія себе виправдовує, «захопленість живить захопленість», проте вона часто має своїм наслідком роз'єднання класу, поділ учнів на тих, хто дійсно зацікавився предметом як сферою розвитку власних когнітивних потреб через активну пошукову діяльність, та тих, хто, не поділяючи інтересів першої групи та вчителя, так і не наблизився до них, не знайшов педагогічної підтримки та належного спрямування.

Як зазначає дослідник В.Пилипчук, «гуманістична складова педагогіки змушує вчителів до свідомого використання психологічного потенціалу» [3, с. 187]. Проте цей потенціал у кожному окремому випадку матиме свою специфіку, і лише вчитель, у якого мотиваційна, змістова і операційна складова професійного дослідження буде послідовно сформована не лише у вузькопрофесійній, а й у загально педагогічній сфері, здатен сьогодні вирішити завдання виховання когнітивної особистості – людини XXI століття. Тож відповідна зорієнтованість вищої освіти – на черзі.

Література

1. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання / В.І. Лозова, Г.В. Троцько. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
2. Сенько Ю.В. Стиль педагогического мышления в вопросах / Ю.В. Сенько. – М.: Дрофа, 2009. – 271 с.

3. Пилипчук В. Психологічна складова гуманного спрямування педагогіки / В. Пилипчук // Витоки педагогічної майстерності: Зб. наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка – Випуск 9, 2012. – С. 187-192.

ЗМІСТ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

*Є.В. Закалюжний
м. Полтава, Україна*

Виходячи з положення, що необхідно перш за все сформувати у кожної молодої людини розуміння того, яке значення має закон в житті всіх і кожного. Причому закон слід розуміти не як формальну заборону, а як керівництво до дій, компас для прийняття правильного рішення в будь-якій ситуації (правильного з точки зору суспільства, і з точки зору сучасного і майбутнього даного індивіда).

В подальшому необхідно переконати і прищепити звичку практично співвідносити свої дії з вимогами закону, виробивши правильне відношення до нього, як важливої цінності. Іншими словами, важливо, щоб правові знання не зависли в повітрі, а перетворились у тверді переконання, що правові норми необхідні, справедливі, і тому їх необхідно за любых умов і в любых ситуаціях дотримуватись.

До правового виховання слід підходити з врахуванням його соціальної сутності, як необхідної виховної частини громадянина. Неможна правове виховання зводити до завдання профілактики правопорушень. Правда, профілактичний елемент в структурі правового виховання міститься, і в багатьох випадках він має важливе значення для формування активної життєвої позиції кожного члена суспільства, уміння і готовності боротися з будь-якими негативними відхиленнями від соціальних норм. Але правове виховання не зводиться тільки до профілактики, а спрямоване перш за все на забезпечення своїми специфічними засобами досягнення спільних цілей політичного і морального виховання.

Як вже відзначалося завданням правового виховання є формування у громадян правового світогляду. Формування правосвідомості відбувається під впливом всіх аспектів суспільної діяльності і суспільних відносин. Поряд з цим існують і специфічні методи ціле направленою правового виховання. Вони включають різні форми вивчення права, інформування та пояснення права всіма засобами масової інформації, впливу на особу застосування правової практики яку вона спостерігає і особиста участь у правоохоронній діяльності.

Однак було б неправильно зводити правове виховання виключно до викладання основ права або до різних видів лекційної роботи правової пропаганди. Обов'язковий елемент правового виховання неповнолітніх та молоді - це демонстрація їм прикладів неухильного дотримання вимог законів у повсякденному житті, у тому числі у сім'ї, учбовому закладі, підприємстві, побутовій сфері. Однак, як зауважують деякі автори, сила слова велика, однак більша сила прихована в реальності, тобто тих суспільних відносинах, у яких відбувається життєдіяльність особи. Не слід покладати всі надії тільки на виховну силу інформації про закон, оскільки на свідомість людини діє ціла система факторів, досить складних, а підчас протирічливих. Тому, зокрема педагоги, та інші вихователі повинні постійно пам'ятати про те, що несправедливість в оцінці знань, приховування правопорушень, бездіяльність стосовно джерел негативного впливу на підлітків та молодь - все це не тільки порушує елементарні правила педагогічної етики, але й є яскравими прикладами порушення законності, які негативно впливають на формування правосвідомості у підлітків.

Таким чином, забезпечення знань в необхідних межах закону - це не самоціль, а засіб, щоб досягти особою розуміння права і його принципів, його готовність слідувати закону, високій правовій активності у повсякденному житті, умінням спів ставляти свою та оточуючих поведінку з принципами та конкретними вимогами закону.